

100 Հարց Ս.

Հաղորդութեան Մասին

97) Ինչո՞ւ կաթուղիկները Ս. հաղորդութեան չեն տար մանուկներուն:

Անոնք կը պնդեն, որ դեռ գիտակցութիւն չունեցող մանուկներու պարագային անհրաժեշտութիւն չկայ՝ Ս. Հաղորդութիւն տալու, որովհետեւ այդպիսիները արդէն կ'ապրին Աստուծոյ շնորհքին ներքեւ: Ս. Հաղորդութիւնը մեր հոգիին սնունդն է, առանց անոր չի կրնար ապրիլ Քրիստոնեան: Անոր կարիքը ունին բոլորը, մանուկէն՝ մինչեւ ծեր: Հետեւաբար անհմատ է զրկել մանուկները Ս. Հաղորդութենէն, քանի որ լուրջ պատճառ չկայ: Եթէ կ'ընդունիք մանկամկրտութիւնը, ապա նոյն ձեւով պէտք է ընդունինք նաեւ անոնց Ս. Հաղորդութիւն տալը: Յիսուս իր Մարմինն ու Արիւնը ճաշակելու համար տարիքային սահմանափակում չսահմանեց ընդհակառակը, յորդորեց նմանիլ մանուկներուն. «Թոյլ տուէք մանուկներուն, որ ինծի գան ... (Մատ. 19/14):

98) Ինչո՞ւ կաթուղիկ եկեղեցին հաւատացեալներուն միայն մէկ տեսակ հաղորդութիւն կու տայ:

Դարերու ընթացքին Լատին եւ Ուղղափառ եկեղեցիներու միջեւ մշտական վէճի առարկայ եղած է հաւատացեալներուն մէկ կամ երկու տեսակ Ս. Հաղորդութիւն բաշխելու խնդիրը: Վաղ եկեղեցւոյ գործնական ծիսական կեանքին մէջ տարածուած էր երկու տեսակով Ս. Հաղորդութիւն տալը:

ԱՂԱՆԴԱՒՈՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐ

ԲԱՍԸԼԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏՄԱԿԱՆԸ

Չգուշացէ՛ք սուր մարգարէներէն, որոնք ոչխարի կերպարանքով կը մօտենան ձեզի, մինչ ներքնապէս յափշտակիչ գայլեր են: (Մտք.7.15)

3.-ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՈՐԴԻՆ՝ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Յովհաննու Աւետարանին մէջ կը տեսնենք, թէ Հրեաներ Յիսուսը «կ'ուզէին սպաննել, որովհետեւ ո՛չ միայն Շաբաթ օրը կը լուծէր, այլ նաեւ զԱստուած իր Հայրը կ'անուանէր, եւ այսպէս Ինքս ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՀԱՒԱՍԱՐ Կ'ԸՆԷՐ» (Յովհ. 5.18): Յիսուս ցոյց տուաւ, թէ Հայրն Աստուած ամէն դատաստան Որդիին յանձնած է, «որպէսզի ամէնքը պատուեն Որդին, ինչպէս հայրը կը պատուեն» (Յովհ. 5.23): Դեռ աւելին ալ ըսաւ Յիսուս, ցոյց տալով թէ ինք եւ Հայրը Մէկ են, եւ այդ խօսքին վրայ զինք պիտի քարկոծէին, որովհետեւ ըսին. «ՈՐՈՎ ՀԵՏԵՒ ԴՈՒՆ ՈՐ ՄԱՐԴ ԵՄ ԻՆՔՉԻՆՔԻ ԱՍՏԻԱՅ Կ'ԸՆԵՍ» (Յովհ. 10.33): Կարդա՛ նաեւ Փիլպ. 2.5-8, Կող. 2.9, Յայտ 17.14,19.13 եւ 16: Գ.- Կ'ըսեն՝ թէ, քանի որ Յիսուս Աստուած չէ, անոր երկրպագելը կամ պաշտամունք մատուցանելը ճշմարիտ աստուածապաշտութենէ շեղում եւ մոլորութիւն է, եւ Աստուծոյ դէմ գործըւած ծանր մեղք մը

Միտի ընթերցող, ՃՐԱԳ քերթը ամեն Կիրակի կը բաժնուի մեր ժողովուրդին, եկեղեցիներու բանկային մօտ: Նաեւ՝ Facebook-ի վրայ փնտռել «Jerak կամ ՃՐԱԳ», ապա սեղմել «Like»ը, կարդալու կամ անդամագրուելու համար:

ՀԱՍՅԷ.

ԲՈՒ ԽՕՍԵՐ ԻՄ ՈՏԹԵՐՈՒՄ ԵՐԱԳ Է ՈՒ ԻՄ ԸԱԽԻՆՆԵՐՈՒՄ ԼՈՅՍ (Ս. 119.105)

ԺԱ. ՏԱՐԻ ԿԻՐԱԿԻ, 18 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2018 ԹԻՒ 7

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ ԱՍՏՈՒԾԱԸՆԶԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՅՈՒՄՆԵՐ ԵՍ. 33.2-22: Հո. 12.1-13.10 ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԸ ԸՍՏ ՄԱՏԹԵՈՍԻ 5.17-48

Մի՛ կարծէք, թէ եկայ Մովսէսի Օրէնքը կամ մարգարէներու ուսուցումները ջնջելու: Չեկայ ջնջելու, այլ ամբողջացնելու: Հաստատ գիտցէ՛ք, որ բոլոր Օրէնքն ու մարգարէութիւնը կէտ առ կէտ պիտի իրականանան՝ առանց բառ մը իսկ դուրս ձգելու, մինչեւ դայ այն օրը, երբ այս երկինքն ու երկիրը պիտի անցնին: Ով որ ամենափոքր պատուիրանն իսկ գանց ընէ եւ ուրիշներուն ալ պատուիրէ նոյնը կատարել, երկինքի արքայութեան մէջ յետինը պիտի նկատուի: Իսկ ով, որ գործադրէ պատուիրանները եւ նոյնը ուսուցանէ, մեծ պիտի ըլլայ երկինքի արքայութեան մէջ: Կ'ըսեմ ձեզի, երկինքի արքայութենէն ներս կրնաք մտնել ա՛յն ատեն միայն, երբ Աստուծոյ պատուիրաններուն նկատմամբ ձեր հաւատարմութիւնը փարիսեցիներուն եւ օրէնքի ուսուցիչներուն ունեցած հաւատարմութենէն աւելի ըլլայ:

Լսեր էք, որ անցեալին ըսուած է. «Մի՛ սպաննեք, որովհետեւ ան որ կը սպաննէ, պիտի դատապարտուի»: Իսկ ես կ'ըսեմ ձեզի. Ով որ առանց պատճառի իր եղբօր դէմ բարկանայ, պիտի դատապարտուի: Ով որ իր եղբայրը յիմար կոչէ, դարձեալ ատեն պիտի բերուի կամ, ան որ իր եղբայրը անմիտ կոչէ, Գեհենի կրակին պիտի դատապարտուի: Եթէ զոհի սեղանին վրայ ընծաղ Աստուծոյ մատուցանելու ատեն յիշես, որ եղբայրդ վշտացած է քեզմէ, ձգէ՛ ընծաղ սեղանին առջեւ, զնա՛ նախ հաշտուէ՛ եղբորդ հետ եւ ապա եկու՛ր եւ ընծաղ Աստուծոյ մատուցանէ:

Երբ մէկը խնդիր ունի քեզի հետ եւ դատի կը կանչէ քեզ, սկիզբէն համաձայնութեան եկուր անոր հետ, երբ տակաւին ժամանակ ունիս. այլապէս քեզ դատաւորին կը յանձնէ, դատաւորն ալ՝ ոստիկանին եւ բանտ կը նետուիս: Վստահ եղի՛ր, թէ բանտէն պիտի չելլես մինչեւ որ տուգանքիդ վերջին դահեկանը չվճարես:

Լսեր էք, որ ըսուած է. «Մի՛ շնար»: Իսկ ես կ'ըսեմ ձեզի, թէ ով որ ցանկութեամբ նայի ոեւէ կնոջ, արդէն իսկ իր սիրտին մէջ շնութիւն բրած կ'ըլլայ անոր հետ: Եթէ աջ աչքդ քեզ կը գայթակղեցնէ, հանէ՛ եւ նետէ՛ գայն, որովհետեւ նախընտրելի է՝ որ անդամներէդ մէկը կորսնցնես քան ամբողջ մարմինով դժոխք նետուիս: Ըսուած է նաեւ. «Ով որ իր կինը կ'արձակէ, անոր արձակման թուղթ թող տայ»: Իսկ ես կ'ըսեմ ձեզի. Ան որ առանց պոռնկութեան պատճառի իր կինը կ'արձակէ, ինք պատճառ կը դառնայ անոր շնութիւն ընելուն: Նոյնպէս, շնութիւն բրած կ'ըլլայ ան, որ կ'ամուսնանայ արձակուած կնոջ հետ:

ՍՈՒՐԲԵՐ ԵՒ ՏՕՆԵՐ

Տեառնընդատաջ Պատմական ակնարկ

Հայաստանի մէջ ամենասիրուած տօներէն մէկն է: Այս տօնը պարտադիր կը նշեն յատկապէս այն ընտանիքները, որոնք նշանուած կամ նոր ամուսնացած զուակներ ունին: Տօնի ժողովրդական աւանդոյթէն այսօր պահպանուած են խաղային բնոյթի բաղադրիչներ, գլխաւորաբար՝ խարոյկավառութիւնը: Մարդիկ նշանախօսութիւնը կամ հարսանիքի արարողութիւնները կը փորձեն կազմակերպել այդ օրը:

Տօնը վաղնչական ժամանակներուն նշուած էր Տիր աստուծոյ: Տիրը, որ աստուածահայր Արամազդի քարտուղարն էր, հայոց իմաստութեան, գիտութեան եւ դրօշման աստուածն էր:

Տեառնընդատաջի գրաւոր նկարագրութեան ամենահին օրինակը պահուած է յոյն պատմիչ Քսենոփոնի «Նահանջ բոյրոց» Անարասիս երկի մէջ: Հեղինակը գարմանով եւ գմայլանով գրած է, որ ձմրան օր մը հայկական գիւղի մը մէջ ժողովուրդը խարոյկ վառած էր, որուն շուրջը կը պտտէին, կ'երգէին ու կը պարէին: Մասնակիցները այդ կրակին մէջ չոր միրգեր կը նետէին, որպէսզի անուշ բոյրը տարածուէր, ապա կը սկսէին կրակին վրայէն ցատկել:

Տօնին հիմնական ծէսը խարոյկ վառել եւ անոր շուրջ տօնակատարութիւններ կազմակերպելն էր, եւ որովհետեւ Հայաստանի շատ մը շրջաններուն մէջ անտառ չկայ, հետեւաբար կրակը կը վառէին նաեւ ցորենի հասկերով: Խարոյկը վառելու ընթացքին կանայք կը բերէին տօնական մաշտեւակներ՝ չամիչ, ընկոյզ, սիսեռ, եւ այլն եւ կը պտտցնէին կրակին շուրջ: Ապա մէկ մասը կը բաժնէին մարդոց, իսկ մնացածը կը պահէին երեկոյեան տեղի ունենալիք խնամքին համար: Ապա տօնախմբութեան մասնակիցները կը ցատկէին կրակին վրայէն եւ անոր բոլորտիքը շուրջպար կը բռնէին: Բնապաշտական ժամանակաշրջանին, Տեառնընդատաջը խորհրդանշած է Վահագն աստուծոյ ծնունդը, որուն երկուսը տեւած է 40 օր: Վահագնը ծնած է հուրէ, եւ այդ պատճառով բուրմը Տեառնընդատաջի կրակէն առած է ու նուիրած է համայնքին:

Նորահարսերուն խարոյկի վրայէն ցատկելու սովորութիւնը Վահագնի նման արու գաւակ ակնկալելու խորհուրդը ունէր: Պահուած է նաեւ այն հաւատալիքը, ըստ որուն ամուլ կինը այդ կրակով այրելով իր հոգնցքը, անպայման կը յղանար եւ արու գաւակ կ'ունենար:

Տեառնընդատաջի կրակին վրայէն կը ցատկէին մաքրագործուելու համար, իսկ երեխաները՝ չարէն ազատելու համար:

Տեառնընդատաջի օրը ծնած երեխան, հաւատալիքներու համաձայն, պէտք է առողջ ու յաջողակ ըլլար, որովհետեւ սրբազան օր ծնած է:

Հին ժամանակ, խարոյկի ծուխին ուղղութեամբ կատարած են գուշակութիւններ տարուան բերքատուութեան կամ թէ ո՞ր կողմէն պիտի գայ հարսնցուն կամ փեսացուն:

Տօնի մոմերով եւ ջահերով յատուկ պար եղած է նորապսակներուն համար: Եօթը ամուսնական գոյգեր մոմերով կամ ջահերով շրջապատած են նորապսակները, չարիքներէն պաշտպանելու համար:

Տօնին կրակն ու մոխիրը սրբազան համարած են եւ այդ կրակէն տուն տարած են՝ օնախը վառելու համար: Հարսերուն բարեյաջող ծննդաբերութեան համար, կինները կրակի մոխիրը ջուրի մէջ լեցուցած ու խմցուցած են հարսերուն: Այդ մոխիրը խորհրդանշած է առատութիւն: Զայն յանախ պահած են կնուներու մէջ, որ տարին այդ ընտանիքին համար առատ ըլլայ: Զայն տուած են նաեւ հաւարուներուն, հաւերու ձուտուներուն արեւընելու համար, նաեւ արտերուն՝ ցանքը մուկերէն պաշտպանելու համար: Փորձած են տօնի կրակի մոխիրով սրբագործել շրջապատը:

Տօնին ծիսակատարութիւնը կապ ունեցած է նաեւ մեծնոյ եւ յարութիւն առնող աստուածութեան հետ: Վառելով ձմրան շունչը եւ տաքցնելով գարնանամուտը՝ աստուածներու հաճութիւնը ադրսած են: Եթէ Համբարձումը երիտասարդ աղջիկներուն ու հարսերուն նուիրուած տօն էր, ապա Տեառնընդատաջը՝ փեսացուներուն տօնն էր:

Բաժնի իր «Սալբի» վեպին մէջ կը նկարագրէ, որ տօնին օրը անբըմայրերը իրենց հարսերը կը հանէին կտուրին վրայ, որպէսզի տեսնեն կրակը:

ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՐՈՒՆ ԽՐԱՏՆԵՐԸ

ԱՂՕԹԵՒ ԵՒ ԾՈՍԱՊԱՅՈՒԹԵԱՆ ԶՕՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ծոմապահութեամբ մարմինը կը չարչարուի ու կը տկարանայ, եւ եթէ ուզէ իսկ չի կրնար պոռնկիլ: Այսպէս օրինակ, կը պատմուի, թէ վաւաշտ մարդ մը գեղեցիկ եւ ազնուական կին մը կը սիրէ եւ անոր հաւանութիւնը կը խնդրէ: Կինը կ'ըսէ. «Եթէ հետս անօթի մնաս մինչեւ բեզ կերակուրի կանչելու, ուզածդ թո՛ղ ըլլայ»: Մարդը կը համաձայնի: Կինը երկու օր, հետը նաեւ մարդը՝ ծոմ կը բռնեն: Երրորդ օրը ան կը պատրաստէ սեղանը, ինչպէս նաեւ շքեղ անկողին մը, եւ կանչելով մարդը կ'ըսէ անոր. «Ի՞նչպէս կ'ուզես, անկողին մտնենք, թէ մաշենք»: Մարդը կ'աղաղակէ. «Կը հրաժարիմ անկողինէն, որովհետեւ աշխարհի բոլոր կիները կ'ատեմ հիմա, բայց կ'ուզեմ մաշել, որպէսզի սովը չմտնիմ»:

Տեսա՞ր թէ երբ ծոմ չէր բռնած ինչպէս կը նեղուէր ախտէն, իսկ պահեցողութենէն ետք բժշկուեցաւ անկէ: Ուստի, միշտ ըսուած է, թէ պոռնկութիւնը ծոմով կը բուժուի, իսկ մտային փորձութիւնները՝ աղօթով. եւ այսպէս ծոմով եւ աղօթով մեղքերու թողութիւն կը ստանանք Աստուծմէ, որովհետեւ մեծ գորութիւն ունի աղօթքը, մանաւանդ գիշերային աղօթքը: Ինչպէս որ Պօղոսն ու Շիղան գիշերը աղօթելով շրթաները փակեցին եւ բանտին դռները բացին (Գործք. 16.25-27), նոյնը ընենք եւ մենք բանանք ո՛չ թէ բանտը, այլ երկինքը:

ՀՈԳԵՒՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒ

Պահեցողութիւնը պարտաւորիչ հրահանգ է հաւատացեալներուն համար

Ո՛չ: Պահեցողութիւնը պարտաւորիչ հրահանգ մը չէ, այլ՝ յանձնարարելի կանոն: Պահեցողութիւնը պէտք է ըլլայ ինքնաբերական նուիրում մը, կամաւոր գոհողութիւն մը ենթակային կողմէ՝ առ Աստուած:

Եկեղեցին պահի օրեր հաստատած է ժողովուրդը ուղղելու, չափաւորութեան եւ ժուժկալութեան վարժեցնելով՝ Աստուծոյ մօտեցնելու համար: Պահքը թէեւ պարտաւորիչ չէ սկզբունքով, սակայն եկեղեցոյ վերին իշխանութիւնը հարկ եղած պարագային իր ժողովուրդը որկրամոլութեան ախտէն եւ կերուխումներուն յառաջացուցած մեղքերէն ձերբազատելու համար՝ իրաւասութիւն ունի պահի օրեր հաստատելու եւ անոնց գործադրութիւնը հետապնդելու: Այդպիսի պարագաներուն, հաւատացեալ ժողովուրդին պարտականութիւնն է հնազանդի իր առաջնորդներուն եւ կատարել անոնց թելադրանքները յօժարակամ սրտով:

Պահի համար սահմանուած են շաբթուան երկու օրերը՝ Չորեքշաբթի եւ Ուրբաթ: Չորեքշաբթին յիշել կու տայ Քրիստոսի մատնութիւնը, իսկ Ուրբաթ օրը՝ յիշատակութիւնն է Քրիստոսի չարչարաններուն: